

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΛΑΜΥ

Ο ΚΑΡΛΩΜΑΓΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΒΒΑΣ

"Ενα ανοιξάτικο πρωί ὁ Βασιλεὺς Καρλομάγνος, δὲ νηψιός του Ρολάνδος καὶ ὁ γενναῖος ἵπποτης 'Ολιβιέ ἐπροσθεῖσαν ἔφιπποι στὸ δρόμο ποὺ περνάει ἀπ' τὸ μοναστήρι τοῦ Σαιν-Γκάλ. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἀντίκυρους τὸν ὑγρανεῖον, ἔναν τετράποχον καὶ κατακοκκινού καλόγρο, ποὺ ἀπίνει βυθοῦσε ἀπὸ ὑγεία.

"Ο Καρλομάγνος ἔξαρστος τὰ φρύδια του και εἰπε :

Μά την πίστη μου, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔρεσι καθέλουν. 'Ενω ἐμές σκοταρόμαστε, δὲ ὅγιος ἡγεμόνες δοπλαρύβαντι δῆλα τ' ἀγορά τῆς γῆς!

"Ἐπήργη τότε κατ' εὐθείαν στὴν πόρτα τοῦ Μοισαϊτιοῦ και εἰπε στὸν καλόγρο :

— 'Ανοιξε, κε παρακαλῶ, και εἰδοσοίησος τὸν ἄγιο ἡγεμόνεο πάδος ὁ αὐτοκάρατος θέλει νὰ τοῦ μιλήσῃ!

"'Αβράς προσθεῖται λίγο ἀντίσυνχο καὶ ἔχαιρεταις τὸν Ἀντοκάρατο μὲ μεγάλο σεβασμό.

— 'Ηγεμονές του, τοῦ εἰπε ὁ Καρλομάγνος, ἔνω ἔγω και οἱ σύντροφοι μου μαρτυροῦμεν : αἱ ινδινούνες τὴν ἡζανή μου για νὰ ἔδασπολίσουμεν τὴν εἰρήνην στὸ λαό, σεῖς ἔδω καλοπεντεῖται μιὰ χαρῷ και ἔζηταις ἵνειλῶς ηὔουσα. Δέν ἔσκεψθηταις, δώμας, ποτὲ σας, πεῖς αὐτὴν ἡ κατάστασις μηποῦσα νὰ ὀλλάξῃ ; Στεκάσαστε αἱ ἀληθείας, στὸ θύρας τῆς περιφρέπης σας ;

— Πιστεύεταις, Μεγαλειότατε, πάδος ἔκτελο μὲ ἡζηο και ἔφοσισταις τὰ καθήκοντα μου και εἴμαι εἰποῦς ἔντων προτρόπων νὰ δεχθῇ καθέδρα δοκιμασία ποὺ ἥθελε νὰ μοῦ ἐπιβάλῃ ὁ Θεός.

— Μίλησες λοιπὸν καλά, εἰπε τότε ὁ Καρλομάγνος. "Έτσι μερχεταις, δημάς ἡ ἡρήνη νά σὲ υπεβάλλεις μὲ μιὰ δοκιμασία. "Αἰουσα λοιπόν, καλά τοῦς ἔφατησες μου, στημειώσεις τε και νά μοντανήσεις διαν σὲ πέντε της ξαναγέρνεσσα στὸ Βάλγκεν : 1) Θά μον πῆς τί ἡ ἔξιζη ἐπάνω-κάτω. 2) Πόρος καιρός χρεάσταις γιατὶ νὰ κανεῖς τὸ γύρο του κόρμου. Και 3) Θά μαρτυρήσῃς τὴν σκέψη που νὰ κάνω διαν παροστούσις διπόρως μου. "Αν θὰ κατορθώσταις μου, δέν θὰ χέσῃς τὸ μοναστήριο τοῦ Σαιν-Γκάλ.

— Οταν ἔργη τὸ Καρλομάγνος, εἰπε στὴν ἀκολουθία του :

— Είμαι ζέβιος, πάδος ὁ καύμένος ὁ ἡγούμενος δὲ θὰ έξι ἄπ' ἔδω και ἔπιπρος τόσο ἥσχα και 'σταν ξαναγρήσθουμε δὲ θάνατος εἶται τετράπαχος !

— Αλλήθεια θέστερος ἀπὸ τέσσερας μήνες ὁ ἡγούμενος τοῦ Σαιν-Γκάλ είχε γίνει μάγνωριστος... Πάεις ή δραστικοῦ προσώπου του ! Πάεις τὸ χαραγόλο του κι' η κοιλιά του ! Υπνος δέν τοῦ ἤρχεται, είχε γίνει κινέτος κι' είχε ἀδύνατεσσε φθερά.

— Μάταια ἔσπατε τὸ κεφάλι του, μάταια ἔσυμβουλεύθηκε σοφούς δόκτορας... Απότο κανέναν δὲν ἐπῆρες ἀπάντησης ικανοποιητική. "Έτσι διαν ἐβιναν δυὸς ἔβδομάρδες μόνο ὡς τὴ μοιζαία μέρα, δὲ δινευχεὶς 'Αβράς, ήταν μιντεῶς ἀπηληπισμένος. 'Η τύχη του είχε φανῆ ἀχάριστης. "Ηταν ἀδύνατον νὰ παρουσιασθῇ ἐμπρός στὸν Αὐτοκάρατο και νὰ δολογήσῃ τὴν ἀδύναμιά του !

— Ενα πρωὶ ποὺ είχε κατεβῆ περίπατο στὸ περιβόλι του μοναστηρίου, δέν είδε ὁ καλόγρεος περιβολάρχης και τὸν ωρίτη ποὺ πάρησεν ὡς ὑγεία του.

— Πολὺν ἀσχημα, κούμενε μου Μπατίστη, τοῦ εἰπε, πολὺ δισχημα !

— Φταίτε, δύμως, και σεῖς λίγο. Γιατὶ σπάτε ἔτοις τὸ κεφάλι σας ;

— Πᾶς γά μὴ σπάστε τὸ κεφάλι μου, ἀφοῦ πρὶν περάση μιὰ βρομάδα, δέν δέν ἀπάντησης στὶς ἔρωτησεις τοῦ αὐτοκάρατος θά με καθαιρέσῃ ἀπὸ ἥγουνενο ; Κι' ἄν γίνη αὐτό, Μπατίστη, δέν πεθάνω μὲ τὸ κακό μου !

— Μάτη ! Μπατίστη, σα καλό σου, ἀγιε ἡγούμενε ! Και εἰνε τόσο δύσκολας αὐτὸς ή περιφημες ἔρωτησεις ;

— Τόσο δύσκολας, διστε οι περισσότεροι σοφοὶ δέν ξέρουν τι νὰ πονέσι !

— Δέ μοι τις λέτε και μένα ; Ποῦ ξέρεται καυμιά φορά, ξέκει ποὺ ἀπέτυχαν οι σοφοὶ, μπορεῖταις ν' ἀνακαλύψῃ τὸν ίστον, δρόμο μὲν ἀγρόματος !

— Αντὸ πολὺ ἔτενε παραλθημός, Μπατίστη. Δὲν χάνεις τίποτε κανεὶς ἀδεκμάσι !

— Και ὁ ἡγούμενος είπε στὸν καλόγρεο κηπουρό τὶς τροπεὶς ἔρωτησεις τοῦ Καρλομάγνου. Αὖτε τις ακούσας μὲ προσοσή, ἔμεινε τὸ λεγοτικόν της "Αναλαβάνειν ἔφωνες καρφωταὶ :

— Μάτη εἴν' αὐτὸ μόνο, δέν είνε δύσιλον σπουδαῖο, ἀγιε ἡ-γούμενε ! Αναλαβάνειν ἔγω νὰ τὰ βγάλω πέρα !

— Σύ ; Τρελάθηκες ;

— Διλούν. Γιά νὰ πετύχουμε, δύμως, σᾶς ζητάω κι' ἔγω τρία πρόγαμα..

— Ποιά ;

— Πρέωτο, ἀπόλυτη ἔχειν υθεια. Δεύτερο, νὰ πέσεται στὸ κρεβάτι και νὰ κάνεται τὸν δρόμοτο τὴν ἥμέρα ποὺ προσεύκεται νὰ γίνη ουσιάνηση σας μὲ τὸ βασιλῆτα. Και τρίτο, νὰ μοῦ δανείστε τὰ

οοῖχα σας, γιατὶ θὰ πάσ ἔγω νὰ παρενοιασθῇ στὴ θέση σας. "Εχεινε τὸ ίδιο ἀνάστημα κι' ἐγίνεταις ἀδύνατος οὖν και μένα. "Ο Καρλομάγνος σᾶς είδε μιὰ φορά μένο και ἦω θὰ σανγκωφίσῃ τοσο ίδιοια !

— Υστερός ὅπο μερικὲς παρατηρήσεις δὲν Αβράς ἐδέχθηκε τιν αἰτησι τοῦ κρηπονοῦ του μὲ τὴ σκέψη πάσ δὲν ἐμφυκινύνενε τίποτε, ἀφοῦ ἔται κι' ἀλλοιως θάχανε τὴν ἡγούμενοι...

— Ο Κορδελάργυνς τὸν ὁρισμένη μέρα ξενάγει στὸν πύργο τοῦ Βάλγκεν, ὃφου μιὰ φρά διέλινος τεῖν ἔχθρος του. "Υστερός ὅπο τὸν πόλερο ἤταν πόλι γεμάτης κοιωνιτη. Μιλούσε ἐγκάρδια μὲ τοὺς ἀλούσιονς τευ, διστον ξανικού τοῦ ἀνθηγειαν πόδης ἡ ηγούμενος τοῦ Σαιν-Γκάλ γύρις ἔχεισασι. Θυμήθηκε τοὺς περιασμένους ἐπισόδιο κι' ἔδωσ διατάχη για τὸν εἰσαγάγοντα μέρεσι.

— Αλ, αι, σεβασμώτας Αβράς, τοῦ ίπαλ μέλις τὸν είδε, ποδὸν ἀδύνατος, βλέπε ! Σὲ τάραξαν, λοιπόν, τέσσε πολὺ ήσαιεις ;

— Μάλιστα Μεγαλειότατε. Εντυχῶς κατάρθησα τὰ νικήσεις δηλες τὶς δυνατίαις.

— Ωσαία. Εμπρός, λειπέν, δης δογματικές τις !

— Μὲ σωτήσας πόσο δέξεις ή Μεγαλειότης σας ἐκάπω-κάτω. Σᾶς ἀπαντῶ κι' ἔγω μηδεποτες νὰ πανύεις τοῦ ηγούμενος 29 δημάρτια.

— Μπρόφο ! Δὲν μ' ἔκπιας, βλέπω, τόσο παλέν, αγιε ηγούμενος και σιεις δέν δια μπρέσεις νὰ σε κατηγεις για κόκκο ! Γιατὶ δημος δέξιζω τόσο ;

— Μιγκειλειότατε, όπαντης δὲ ηγούμενος πολιθηκε 30 δημόρια. "Αν οᾶς ξετίνεις σα δηνγριοι λιγαπέρο τὸ Χειριστό, μὲν δημιατες τοῦ πρέπει νὸ μεινετ' ειναριστέμενις !

— Εαλά μοῦ τὴν κατάρρεψη, είπε τότε ο Κορδελάργυνς και λόγος δὲ μον πεφετε τὸ δημολογιο. Για τὰ δοιμε τάρως τὴ δέντησης έχωταισ. Πόσας καρδιας χρειάζεται γιατὶ νὰ κάνην κανεῖς τὸ γύρο της Γῆς ;

— Οι αστρονόμοι μας κατι τοῦ ηγούμενον πολεισης και γι' αὐτό, είσαι ο δηθαν ηγούμενον. "Αν μπρούσεις νὰ πάρης κανεῖς τὸν ηγούμενο σε 24 ὥρες.

— Μᾶ δέν είπανε για τὸν ήλιο, είπομε για τὸν ἄνθρωπο...

— Για τὸν ἄνθρωπο δὲν μπορεῖ νὰ υπολογίσῃ κανεῖς. "Ο ήνας μπροστὶ στὶς σπάση τοῦ ποδάρι του. "Ο δλλος ου τοῦσατων. "Ένας ηγούμενος νὰ πανηγυρίσῃ στὴ θάλασσα α. "Άλλον νὰ τοῦσατων κόλπος.. "Γι' αὐτὸ τὸ ηγούμενο, λοιπόν, μόνο δ θεός μπορεῖς νὰ δένω..

— Μπρόφο, έγως ήγούμενες, δλα τὰ καταφέρεις μιὰ χαρῷ και ὀρχιζεις ν' ἀνεβάινης στὶς συνελδησι μεταναστευεισ, δλλος δὲν δοῦμες τῷ ποδὲ τὰ καταφέρεις με τὸν πότη μον ἔρωταισ. Μήν ξεχνάς ποὺ πρέπει νὰ τῆς τὶ πελατηματικού τούτη στηνη και ν' ἀποδεξεις ποὺς δηκύπη μου δὲν είνε σαστητοι διόλους..

— Ο καλέγρυπος ἀπάντησε τότε θορετε :

— Σκεπόταστε, Μεγαλειότατε, πάδος δηνάρωντας τοῦ Σαιν-Γκάλ, βρίσκεταις μπροστα τοὺς πολὺ ξεπυνος, καλόγρεψε μου, κι' δης μονδούσεις ταν νὰ κάνω ηγούμενον !

— Ναι, άκριβως αὐτὸν σκεπτόμαι.

— Καί, δύμας, ή σκέψις πού κατει ειει λανθασμένη. Γιατὶ δέν είναι ο δηγούμενος, δλλος δὲν περιβολέψεις τοῦ μηνοστηριού της ηγούμενον !

— Α", μονέ είσαι πολὺ ξεπυνος, καλόγρεψε μου, κι' δης μονδούσεις ποὺς δηκύπη μου δὲν είνε σαστητοι διόλους..

— Σᾶς ἔδοκεις, Μεγαλειότατε, νὰ μην τὸ κάνεται αύτο, γιατὶ δέν περιπολασταις τὸ θάνατο τοῦ ηγούμενου μας, ποὺ τὸν ἀφήνεις πολὺς δημάρτιας πούλεις τοῦ ποδάρι του ! Νὰ ξέρανες τὸν πότη μον διευθυνεισ !

— Ησήσαστε καλέ μου μον θηρόποτε, τεῦ είπε τότε ο Καρλομάγνος και θα μηνείς τοῦ ηγούμενος σας, ἀφοῦ τὸν ἀγάπατες πολὺ πολιθηκε 30 δημόρια. "Εγα ήμον περιβολάρχης στὸ παδικά μου χρόνια. Μόνο τὰ λουλούδια μου και τὸ λαχανόκηπο μου ξέρω νὰ περιποιοῦμαι και οζι οζι νὰ κάνω τὸν ηγούμενον.

— Ήσήσαστε καλέ μου μον θηρόποτε, τεῦ είπε τότε ο Καρλομάγνος και θα μηνείς τοῦ ηγούμενος σας, ἀφοῦ τὸν ἀγάπατες πολὺ πολιθηκε 30 δημόρια. "Εγα ήμον περιβολάρχης στὸ παδικά μου χρόνια. Μόνο τὰ λουλούδια μου και τὸ λαχανόκηπο μου ξέρω νὰ περιποιοῦμαι και οζι οζι νὰ κάνω τὸν ηγούμενον.

— Εγα ήμον περιβολάρχης, έφυγε τρεχάτος κι' ενύχαριστημένος για τὸ μοναστήριο ..

— Ναι, Μεγαλειότατε, κάμετε μον τὴ μεγάλη χάρι νὰ μ' ἀφήνετε νὰ φύω μιμέως για νὰ πάγω πίσω στὸ μοναστῆριο τὴν καλήν είδηση ποὺ μοδ δωσατε !

— "Εγα ήμον περιβολάρχης, έφυγε τρεχάτος κι' ενύχαριστημένος για τὸ μοναστήριο ..

— Πάλα Λαμύ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

"Η σκέψις δέν είνε ρόνον ἀφηρημένον τι, ως ἐπὶ πολὺ χρόνον ἐπιστενότο είνε μάκ' έναντιας ζάσα σα δύναμις, ισχιροτάτη, λεπτοτάτη, ἀκατάβλητος.